

Kronieken Effata september 2010

September begint met Tabor op 1/9 geleid door Bernadette, voor wie deze dag heel speciaal is. Terecht noemt ze het een uur van zorgeloosheid, een uur van insufficiëntie, een uur van rust en verwachting, een heilig uur.

Voor haar is de voorbije 50 jaar een tijd van op zoek gaan naar God, van vaststellen dat dit zoeken niet altijd even gemakkelijk is, dat je soms niet eens moet zoeken en de dingen moet laten gebeuren. Dat je moet luisteren naar de lokstem van de rivier (Kahlil Gibran): *“Kom tot mij want in mij vergeten jullie je omzwervingen, verdrietig of blij!”* Dat bidden belangrijk is en dat wat je doet en waar je werkt niet belangrijk zijn, maar wel voor wie je leeft. Dat je toch vrij kunt zijn door je eigen wil te laten leiden.

Wij hebben gebeden voor een gelukkige verjaardag voor Bernadette, gedankt voor het jonge leven van Ebe, gebeden voor de intenties van de afwezige Lea, Mimi en Paulette, voor alle mensen die het moeilijk hebben en voor een collega wier grote kinderwens nog niet vervuld is.

Stuurgroepvergadering op 2/9. Een grondige evaluatie van de retraite in Bad Honnef, de nieuwe richtlijnen in verband met het zingen in de gevangenis en de vieringen waarbij iemand anders dan Guido voorgaat. Uiteraard geven we ook veel tijd om in te gaan op de nieuwe voorstellen over het verder zetten van de basiscursus. Dit zal gebeuren met het lezen in drie maal van het boek van Olivier Le Gendre, ‘Biecht van een Kardinaal’ met telkens een korte voorbereiding en daarna een bespreking.

Effataviering op 4/9, Walter VW verwelkomt met het beeld van de huizen met zonnepanelen: ook hier in Effata laden wij ons op om daarna energie te kunnen afgeven.

Op het altaar een creatie van Lut: een vraagteken (geen schilderspalet, geen bebloemde hoed), een vraagteken?

Het evangelie van de vorige week was al straffe kost, maar vandaag is het niet veel beter. Het is zo erg dat vóór Vaticanum II dit evangelie niet werd gelezen op zondag, enkel op het naamfeest van Basilius de Grote, bisschop, belijder en kerkleer. Het was bedoeld voor speciale mensen, paters, broeders, zusters die in het échte christendom leefden, niet voor gewone mensen die maar een aards leven leidden. Het was dus bestemd voor hen die het ‘beste deel’ gekozen hadden.

Houd er ook rekening mee dat in het Hebreeuws geen trappen van vergelijking bestaan: het is dus liefhebben óf haten, zichzelf of anderen haten. En ook: als je niet op de eerste plaats staat mis je iets!

Welke tekst? Lucas 14, 25-33.

En dus is de eerste vraag die we ons stellen ná die lezing: wat dachten die grote drommen wel van wat Jezus gezegd had?

Vorige week was Jezus nog wat pedagogischer, nog wat vriendelijker: blaas uzelf niet teveel op, anders komt er iemand die beter is dan jij en dan maak je jezelf belachelijk.

Maar vandaag is de boodschap in het ‘échte’ leven: je krijgt het ondergoed dat je verdient, je kunt de auto kopen die het snelst kan rijden, je mag je ego zo groot mogelijk krijgen! Dat moet voor jonge mensen wel moeilijk zijn, alles wordt klaargezet: spelletjes, festivals, feesten, niet te hard studeren, ... Het geeft de indruk dat onze wereld vraágt jezelf zo groot mogelijk te maken. Dat zoeken naar steeds beter heeft ons feitelijk geen windeieren gelegd: armoede en ziekte liggen achter ons en dát is wel belangrijk. Maar Jezus zegt: Er is méér! Als je dat aardse even opzij kunt schuiven, brengt dat het grootste geluk.

Je ego groot maken, daar komt een einde aan, je botst met je hoofd tegen het gewelf, je móet loslaten. Denk eens na: er zijn in Vlaanderen 6 zelfmoorden per dag: toch gaat alles sneller en beter, en tóch brengt dat niet het geluk!

Je moet echter niet in een andere wereld gaan leven, maar verbonden zijn met Gods wereld, met Gods ogen naar de wereld kijken. Dan is geluk: het strelen van de wang van iemand die je graag ziet en die slaapt, een kind dat eindelijk de noten van ‘Broeder Jakob’ juist kan spelen, een eekhoortje door de takken van een boom volgen.

Geluk is dan: gewoon blij zijn, verstaan wat het betekent dat God ons graag ziet, beseffen dat wij geroepen zijn om te ontdekken dat wij elkaar gegeven zijn en leven ontvangen van elkaar.

Dan is vakantie: ergens zitten en kijken naar een zonsondergang, weten dat alles ons gegeven is en dat God naar ons glimlacht.

Dat is wat Jezus, wat Lucas, ons wil zeggen: wie er niet in slaagt zichzelf op de tweede plaats te zetten, verliest het leven, het 'worden'.

Wij hebben gebeden dat wij van het leven mogen genieten, van de schoonheid van de schepping, van het delen met elkaar, en voor een vriend die bij het vallen enkele ribben gebroken heeft.

Koorrepetitie op 10/9: het lied 'Die mij droeg' (131) is misschien voor ons vrijwilligerskoor te hoog gegrepen, maar wij doen ons uiterste best en zo komt het ook wel in orde. Het mag toch omwille van de prachtige tekst en melodie niet aan ons repertorium van liederen van Huub Oosterhuis ontbreken. Ook oefenen wij nog even voor de viering van zondag in de Onze-Lieve-Vrouwkerk in Laken.

Startviering op 11/9. Voor de schoolgaande jeugd, en Leen die verwelkomt hoort daar bij, zit de eerste volle schoolweek er weer op. In het weekend voelt nog de vakantie na en zeker als ze naar Effata kan komen.

Guido herhaalt haar woorden: "*Van harte welkom!*" Meestal begint de viering zo, de mensen hebben dat nodig, dat ze welkom zijn, verwelkomd door iemand van de gemeenschap. Met open handen zoekend om te weten wat 'dat Jezus van Nazareth open staat voor iedereen' betekent. Ook in het evangelie van vandaag: Jezus is moe van de tocht. Wil hij nog luisteren naar de mensen? Hij zegt: "*Laat ze maar bij mij komen*", dát is openstaan voor mensen.

Het evangelie (Lucas 15, 1-10) gaat over het verloren schaap en de verloren drachme. Twee heel duidelijke parabels.

Telkens opnieuw, zegt Lucas, zijn de mensen welkom bij Jezus. Telkens opnieuw zijn er mensen, waar men van zegde dat ze fout waren en hen aanwees, maar Jezus zegt dat ze welkom zijn als ze opnieuw willen beginnen. We moeten dus openstaan, ook in deze gemeenschap, met ons verstand, maar zeker met ons hart. Blij zijn elkaar te zien, tijd en vreugde steken in de ontmoeting. Dat waar ik mee bezig ben aan de kant zetten en willen luisteren en de deuren van je hart openzetten. Maar dan riskeer je veel: dat men je kleinmenselijkheid ziet, dat mensen met vuile voeten binnenkomen, dat je riskeert een mens van vlees en bloed te zijn, een mens naar Gods beeld en gelijkenis.

Het is dus een risico je hart open te stellen, mensen te laten binnenkijken. Toch hebben we in deze samenleving mensen nodig die zorgen voor hen die hen omringen. Dus: niet tonen hoe belangrijk je bent, wel zeggen: ik hou van jou zoals je bent, met je kleinmenselijkheid en je zoeken.

Dat hebben we veel te weinig in deze samenleving, er is nood aan plaatsen waar je welkom bent en men je dat ook zegt! En pas als we de belangloze liefde van mensen ervaren, als we zien dat iederéén in de gemeenschap belangrijk is, zien we hoe God ons ontmoet.

We hebben brood en wijn gedeeld, met velen.

We hebben gebeden voor elkaars intenties: voor een familielid in coma na een ongelukkige val, voor de leiders dat ze meer aandacht hebben voor de armoede van velen. Wat moet ik doen, als ik hoor van het misbruik in de kerk: nog eenvoudiger christen zijn? Wij hebben gebeden om opnieuw open te staan voor de mensen die we ontmoeten en die moed, die liefde te tonen en te bidden om vertrouwen.

Het is startviering én Gevi, dus is er een receptie én lekker brood, geurige koffie en chocolademelk. En Lander is geboren en Pieter verjaart, ... genoeg redenen om feest te vieren!

We zijn op 12/9 uitgenodigd om de eucharistieviering te zingen in de Onze-Lieve-Vrouwkerk te Laken. Het is een neogotische kerk opgericht als aandenken aan koningin Louise-Marie op het einde van de 19de eeuw. Een grote kerk, met het praalgraf van kardinaal Cardijn en een ruime crypte met de graven van de Belgische koninklijke familie. We staan daar wat verloren achter het altaar, ver van de mensen in het schip van de kerk, ik vrees dat ze ons niet zullen horen. Maar dat valt nog mee, de akoestiek van de kerk is uitmuntend. Deken Herman Cosijns, die voorgaat in de viering, houdt zich wel aan een homilie over het evangelie (Lucas 15, 1-10), met het verhaal over het verloren schaap. Kern: wij állen zijn dat ene schaap, Jezus kijkt om naar hem die kwaad gedaan heeft, die het goede belooft en het kwade doet. Gelukkig dat hij naar ons omkijkt, want God zoekt ons en draagt ons, en dus is er reden tot vreugde. Hij is de goede herder ... Het is feest voor de gemeenschap hier, wij zijn gevraagd op het aperitief, wonderlijk hoe ook hier een gemeenschap leeft en werkt! Spijtig van het druilerige weer!

Tabor op 15/9: Lea vertelt over haar ervaring in het begeleiden van een retraite en meer bepaald van de meditatie. Hoe het moeilijk is dat te doen aan de hand van een evangelie zoals de lezing uit Matteüs 11, 20-24, een tekst met de waarschuwing aan de onboetvaardige steden. Hoe moet je daar over een homilie houden, wat kun je dáár mee doen?

En toch ... Jezus maakt verwijten, spreekt: 'Wee U' uit: past dat in ons Jezusbeeld? Hebben wij ook twijfels bij de tekenen? Zal ons lot ook slechter zijn dan dat van het land van Sodom, omdat wij niet graag 'Wee U' horen? En wij vragen ons af: heeft de liefde in het Nieuwe Testament niet de bovenhand?

Toch lijkt die tekst op de manier waarop we tot onze kinderen spreken: Studeer, anders misloop je een diploma! Uit die tekst blijkt trouwens ook een grote kommer en onmacht, en toch ook hoop dat ze hun gedrag gaan veranderen!

Jezus zegt: de machtige tekenen hebben niets in u teweeggebracht, we keren ons niet naar Hem. Waar hebben wij onze ogen en oren gesloten? Waar kunnen wij God aan het werk zien? Als we op deze vragen antwoorden, dan gaan onze ogen open voor God zelf.

Wij hebben daarna gebeden voor wat er bezig is in de kerk, staan wij met onze voeten in de modder van de Rode Zee, al mopperend, of zien wij het wonder van de doortocht rondom ons? Wij hebben gebeden voor alle mensen die met onzekerheid leven, voor onze zieken, voor een jonge vrouw die er erg aan toe is en voor iemand die aan leukemie lijdt, dat ze kracht vinden in de stem en de steun van God.

Effatavering op 18/9: Johan verwelkomt en geeft meteen toe dat de inspiratie hem in de steek laat: laat dus maar veel licht in deze kapel schijnen.

Het is zowat twee jaar geleden dat we onze bijbel, een volledige uitgave van de Willibrordbijbel (Oud en Nieuw Testament) gekocht hebben. Zo sluiten we aan bij een oude traditie die er op gericht was om aan iedereen de kans te geven het evangelie van de dag te kunnen lezen. Detail: die heel oude boeken waren heel kostbaar, het waren handschriften en ze werden dus, tegen diefstal, met een ketting vastgelegd!

Maar voor ons gewone doen is het een zwaar boek en dus komen er vragen: *"Waarom laat je ons sukkel met dat boek, het is zo zwaar, en dan nog die micro regelen ..."*

Het antwoord is heel eenvoudig: dat is een teken dat het woord van God niet zo eenvoudig is, het is een boek om mee te vechten, moeilijk om er mee om te gaan, en nog moeilijker om het toe te passen.

Bij dat 'moeilijk zijn' sluit Lucas zich aan met een parabel om de wenkbrauwen te fronsen en hij doet er nog wat spreuken bovenop.

Die parabel (Lucas 16, 1-13) over de onrechtvaardige rentmeester is typisch joods, zie het zinnetje: 'de kinderen van deze wereld handelen onderling met meer overleg dan de kinderen van het licht'. Het is een uitnodiging van Jezus aan de kinderen van het licht om op dezelfde wijze om te gaan met geld als de kinderen van de duisternis, of als je wilt even bedreven met het evangelie om te gaan als de kinderen van de duisternis.

Guido ondervindt momenteel aan den lijve dat het een illusie is te zeggen dat geld onbelangrijk is: je kunt niet zonder geld. Maar je moet wel weten dat je niet zonder geld kunt leven, maar je mag van geld niet afhankelijk zijn!

Zoals we met dat zware boek vechten, zo moeten we ook met onszelf vechten. Ons afvragen: ben ik al niet gezegend met zoveel goede dingen dat ik móet zeggen dat ik het goed heb, dat ik een gelukkig mens ben? Bereid zijn om alle dagen ons niet door het monster mammon te laten ondergeschikt maken, maar wel met anderen op weg te gaan.

De bezinning is héél toepasselijk: waar vriendschap is en liefde, daar is God!

Wij hebben gedankt over een eerste gunstig bericht over het Clemensproject uit het Gentse schepencollege, gebeden voor een familielid en gedankt voor het goede nieuws over de gezondheid van de broer van een der onzen.

Waarom heb ik hier niet gesproken over het rapport van Peter Adriaenssens, vraagt Guido zich af. Uit boosheid om al wat blijkt gebeurd te zijn en boosheid is een slechte raadgever. Maar nu komen opmerkingen boven: wie mee verantwoordelijk is, moet best niet over vergeving spreken. De mogelijkheid om berouw te laten groeien moet gegeven worden (maar wat met pedofielen die de ernst van hun daden niet eens begrijpen?). En: moet men zich niet schamen!

Maar de woorden van bisschop De Kesel van Brugge maken velen gelukkig: de dingen moeten grondig veranderen.

Later op de avond is er de eerste bijeenkomst met de ouders van de plechtige communicanten voor 2011: ze zijn al met zessen!

Woensdag 22 september loop ik in Brugge even de Magdalenakerk binnen. Wie mij kent, weet dat ik een boontje heb voor die kerk en het project van Yot in die kerk (zie www.yot.be). Er is een tentoonstelling, van één schilderij, van een bed, van Jan De Wachter en geïnspireerd op de film 'Stalker' van Andrei Tarkovsky. Van die film worden in de zijkapel twee fragmenten getoond.

Titel: Hereniging van tafel en bed. Voor Yot gaat het hier over het leven zelf dat een sacrale waarde krijgt: niet weggijken van het dagelijkse leven. 'Le sacré se terre', het heilige wordt aarde.

Als de kerk de plek wil zijn waar de levensvragen gesteld worden, de ruimte waar het leven verdicht en gevierd wordt, dan mag het beeld van het bed een plaats krijgen in die spirituele ruimte.

Want: het bed verschijnt in ons leven op de drie grote levensmomenten: ontvangenis, geboorte en dood, het bed geeft ons een leven lang veiligheid, intimiteit, geborgenheid en rust. Zoals Oosterhuis, en dan ben ik bij Effata, dicht: *"Dat ik zie wat is, en mij toevertrouw en het licht niet haat"*.

En staat in de kerk ook niet de tafel van verbondenheid met Jezus en alle christenen? Is het dan niet normaal dat tafel en bed herenigd worden?

Koorrepetitie op 24/9. Het is de laatste repetitie vóór het zingen in Tungelroy bij pater Herman en dus moet de adelaar kunnen vliegen (lied 131). De muziek is van Löwenthal, die meer modern componeert en dus moeten de stemmen niet in overeenstemming zijn, wat het allemaal nog wat moeilijker en ook minder te voorzien maakt. We doen ons best, mede dank zij de pianoversie van elke stem apart van Hugo.

Volgend jaar zingen we wellicht in Lovendegem (8/4), De Pinte (15/4) en Beauvoorde, de artiestenmis op 3 juli. Zolang ze ons maar niet aanspreken met *"Cher Bêtekommis"*!

Effataviering op 25/9. Zoals Ignace zegt in zijn verwelkoming: het is inderdaad op eenvoudige manier te zeggen wat Effata is, beter gaat het nog als je eens visitekaartje mee hebt. Samen vieren, bidden, en heel wat andere gemeenschappelijke activiteiten. Guido is er nog niet en pater Gaston vervangt hem.

Verleden week slaagde de onrechtvaardige rentmeester en nog in een brug te slaan tussen zichzelf en de armen.

Vandaag lukt het niet meer voor de rijke man (Lucas 16, 19-31): de kloof tussen hem en Lazarus, tussen arm en rijk bestaat nog steeds. Maar dat evangelie is een oproep om ons te bekommeren om die kloof, om te durven opstaan om die kloof te dichten.

Dat evangelie maakt ons ongerust; een eerste reactie is: wij zijn de armen. Maar neen, wij zijn de rijken, armen zijn hen die niets hebben. Pater Gaston spreekt uit ervaring: wij vragen ons af wát we zullen eten, in Kinshasha vragen ze zich af of ze eten zullen hebben ...

Rijken gaan op vakantie, gaan naar school, kennen de wet en de mazen van de wet. Ze hebben voorbeelden van de profeten die ze maar moeten navolgen, ze hebben goedverzorgde liturgieën.

Wij zijn dus schatrijk, rijker dan de rijke uit het evangelie, want die vraagt nog dat er iemand uit het dódenrijk komt om te waarschuwen. Die man had niemand die uit het dodenrijk terugkwam, wij wél.

Wij kennen iemand die uit de doden opstond, wij dragen zelfs zijn naam: christenen!

Maar hoe moet dat nu met de armen? De armen van vandaag zijn niet meer de armen van vroeger, die enkel wat kruimels van de tafel vroegen. Nu stelt dat niets meer voor, armen houden wat over, kopen een boek, ze leren en ze kennen hun onrechtvaardige situatie. Ze begrijpen dat de rijke rijk is, omdat zij arm zijn, zij voelen aan den lijve wat uitbuiting is.

De arme staat op zoals de man Jezus opgestaan is en hij gaat het huis van de rijke binnen.

En wat gebeurt daar? Hopen we maar dat ze met elkaar kunnen praten. Wat gebeurt er als 80% van de mensen arm zijn en 20% rijk? Wat gebeurt er als de millenniumbeloften loze beloften blijken te zijn? Hopen we dat ze eerlijk met elkaar willen praten.

Het verhaal van het evangelie is dus feitelijk zeer beleefd en braaf! Wat kan ik daaraan doen? Alleen kan ik niets. Eerst moet ik aannemen dat het systeem altijd nadelig uitvalt voor de arme, dan moet de overtuiging groeien dat God aan de kant van de arme staat. Ik moet initiatieven voor verandering steunen en bidden dat al wie gelooft in de opgestane Heer, rijken en armen, doen wat ze vanuit hun geloof moeten doen.

Zó komen rijken en armen in gesprek met elkaar!

Wij hebben gebeden voor een pastoraal werkster die met een nieuwe opdracht begint, voor de kleine stapjes die onze vrienden in Kongo naar licht en bevrijding maken en voor iemand die in de palliatieve zorg is opgenomen en die angst heeft voor de dood. In gebed hebben wij gevraagd dat onze groep een plek mag zijn waar niemand uitgesloten wordt en iedereen met aandacht en respect wordt omringd.

Later die avond komt Guido nog binnen en kan de vergadering over de reis naar Israël volgend jaar verder besproken worden. De reis (twee keuzemogelijkheden 15 of 9 dagen) krijgt nauwkeuriger contouren en ook de data van vertrek en aankomst liggen al wat vaster (van 1 tot 15/8 of van 2 tot 16/8/2011). Via het Effataatje komt er een oproep met verduidelijking en iedereen wordt gevraagd ten laatste op 1/11 aan Guido te melden of hij/zij deelneemt. Er volgt zeker nog een samenkomst zoals deze.

Tabor op 29/9. Aan de hand van Joh. 1, 47-51 (Kan er uit Nazareth iets goed komen?) leidt Frans C ons naar de stilte ter overweging, met als thema: 'Iedereen verdient een nieuwe kans'. Met vele voorbeelden van vooroordelen, oordelen en veroordelen, waarbij een groep, door fouten van een deel, als geheel veroordeeld wordt. Maar die houding met vooroordelen past niet. Jezus gaat daar steeds tegen in: een tollenaar is niet automatisch goed, een farizeeër niet automatisch slecht ... Maar het verhaal van vandaag gaat feitelijk ook over de roeping van de eerste leerlingen, onder meer van Filippus en Natanaël. Dus is er ook die vraag: waarom ga ik in op de vraag van Jezus? Gooien we er ons in zoals Filippus (Kome wat komt!) of na veel geredeneer zoals Natanaël? De goede weg is: ons kwetsbaar opstellen, gekwetst worden zoals Jezus, ons niet laten tegenhouden, ook zoals Jezus. Niet op eigen kracht, maar vertrouwend op Zijn kracht!

Deze maand wordt afgesloten met de Boekenclub op 30/10 met een goede voorbereiding door Bernadette. We lazen (allemaal?) het boek van Suzanne van der Schot, *De Minnaar, de monnik en de rebel*. Het boek is eerlijk, duidelijk, veelomvattend, ménselijk. Uit de bespreking blijkt dat het boek goed aansluit bij de cursus 'geloven'.

In de volgende boekenclub lezen we het boek van Roger Burggraeve en Ilse Van Halst *Gedreven tussen goed en kwaad. Inspiratie om recht in het leven te staan*.

Zoals je ziet, bij Effata gebeurt er niet veel, (of héél veel?), mensen hebben zelfs niet altijd meer tijd om een goedlezend boek volledig uit te lezen.

Wouter, zaterdag 2 oktober 2010